



Declaració del Patronat per a l'impuls de la productivitat a les Balears

Palma, 22 d'abril de 2024

impulsa
BALEARIS

Reunits els membres del Patronat, en sessió ordinària, a Palma, el 22 d'abril de 2024, convenim en reafirmar el compromís de la Fundació IMPULSA BALEARS amb el progrés econòmic i social de l'arxipèlag. Fidels a la missió que assumirem deu anys enrere, IMPULSA BALEARS posa a disposició dels actors regionals una plataforma de coneixement estratègic i interacció regional, orientada a facilitar la presa de decisions empresarials i públiques enfront dels desafiaments i oportunitats que emanen del context global.

Atenent, sempre, els nous paradigmes de competitivitat global i alineats fermament amb els preceptes de les agendes i directrius internacionals, com l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, estam convençuts que és possible forjar un patró de creixement més equilibrat, inclusiu i sostenible, al servei de la prosperitat dels ciutadans de les Balears.

Per què,

Partint d'una lectura positiva de la situació actual de les Balears, és possible avançar, en aquests moments, des del que és urgent al que és important.

1. La economia de les illes ha aconseguit, a finals de l'exercici 2023, saldar el *gap* pre pandèmia i situar els nivells d'activitat i ocupació en màxims històrics, després de travessar amb èxit un escenari internacional francament complex, marcat per tensions geopolítiques creixents i l'enduriment de la política monetària.
2. Les Balears afronten, ara, una etapa nova en què necessàriament han de rearmar el seu potencial competitiu per guanyar resiliència enfront de futurs xocs, reorientar els lideratges actuals i assegurar, part damunt de tot, les aspiracions de progrés i benestar de la societat.

Sent conscients que les Balears juguen en una lliga de desenvolupament en la qual el progrés i el benestar només es guanyen a base de productivitat, és possible ressituar, a partir d'aquesta premissa, les illes entre les regions més pròsperes d'Europa.

3. El procés de convergència que ha tenguut lloc durant les darreres dècades entre les regions europees, en general, i les espanyoles, en particular, ha desplaçat la importància de l'acumulació a l'aprofitament dels factors productius disponibles (capital, treball, recursos naturals, etc.), fet que posa el focus en la productivitat com a resultat intermedi de l'acompliment d'una economia.
4. Actualment, els diferencials en renda per càpita que s'observen entre les regions europees responen, majoritàriament, als diferencials que mantenen en productivitat. El mal comportament de la productivitat balear respecte de l'entorn competitiu europeu explica la pèrdua preocupant de posicions de l'arxipèlag en el rànquing regional de renda per càpita de la UE-27 al llarg de les dues darreres dècades.

5. El patró de creixement de les Balears atorga fins a dia d'avui un rol passiu a la productivitat, per tal com segueix centrat excessivament en l'acumulació/desacumulació de factors productius (principalment, treball) en funció de si l'activitat s'expandeix o es contreu amb el cicle.
6. Actualment, la productivitat de les Balears presenta resultats deficients en tres dimensions: (i) nivell, baix respecte de la mitjana europea i, especialment, de les regions més pròsperes de la UE-27; (ii) perfil, contracíclic i, per tant, desfavorable en termes de la resiliència necessària per fer front als xocs externs que condicionen els paràmetres bàsics de qualitat de vida i benestar; i, (iii) contribució, nul·la o negativa a la trajectòria real de la renda per càpita de l'arxipèlag.

Valorant els beneficis potencials que evidencien altres regions que situen la productivitat en el centre de l'estratègia competitiva, és possible elevar, des de l'alineació dels esforços, l'ambició de les illes en matèria econòmica, social i ambiental.

7. La millora de la productivitat és fonamental per assegurar el creixement a llarg termini –atès que permet combinar millor tots els factors de producció disponibles– i elevar el sostre de riquesa al que legítimament hi aspira la societat balear, sobretot enfront del repte que hi afegeix la intensa dinàmica demogràfica de les darreres dècades.
8. Impulsar la productivitat és essencial per augmentar el benestar social, per tal com és l'única via per assegurar una millora sostinguda dels salaris, les condicions laborals i, per extensió, els nivells de vida. Això és especialment rellevant en economies avançades com la balear, en què, per competir, es requereixen recursos cada vegada més sofisticats que comporten retribucions més elevades.
9. La productivitat juga un rol clau per desacoblar el creixement econòmic de les illes del consum intensiu de materials i recursos, per tal com des d'una millora de l'eficiència, relaxa les restriccions físiques existents, en un context en què localment i globalment s'estan assolint els límits de capacitat de càrrega.
10. Promoure una dinàmica empresarial favorable a la millora contínua de la productivitat assegura el retorn de les inversions i, d'aquesta manera, el capital necessari per donar resposta a desafiaments com el canvi climàtic, la revolució tecnològica, la transició energètica o l'envelliment de la població.

Per tot això,

MANIFESTAM la conveniència i l'oportunitat de provocar un punt d'inflexió en la estratègia competitiva de les Balears, que opti per ancorar la progressió de la renda a l'impuls de la productivitat.

I ens **COMPROMETEM** a adoptar un enfocament proactiu enfront del futur, definint des del present accions que permetin:

1. Alinear als actors regionals al voltant d'una comprensió comuna de la productivitat i la seva rellevància, amb la finalitat que s'incorpori a les estratègies públiques i privades i es procedeixi, així, a la redefinició de prioritats.

Proposam, establir un enfocament compartit d'impuls a la productivitat que asseguri la contribució de tots els actors regionals al canvi d'estratègia competitiva que demana l'arxipèlag.

2. Consolidar la labor que ja realitza la Unitat d'intel·ligència econòmica de seguiment i establiment d'estratègies al voltant de la productivitat a nivell de territori, sector i empresa, en sintonia amb la tasca de monitorització que duen a terme els organismes internacionals, seguint les recomanacions de l'OCDE i la Comissió Europea.

Proposam, extreure l'aprenentatge d'altres territoris que construeixen a través de l'impuls de la productivitat un desenvolupament econòmic resiliènt a llarg termini.

3. Atorgar un abast ampli a l'impuls de la productivitat, prestant atenció a perspectives més àmplies de benestar i tenint en compte no només el treball i el capital, sinó també el paper dels inputs intermedis, com l'energia i els materials, i els serveis, inclosos els serveis ecosistèmics.

Proposam, integrar el medi ambient en les mesures d'impuls de la productivitat i assegurar que els beneficis obtinguts es distribueixin de manera òptima entre els diferents recursos, especialment el treball.

4. Forjar un plantejament transversal de les mesures per orientar els esforços d'inversió, capital humà, innovació, digitalització i emprenedoria i dinàmica empresarial a l'impuls de la productivitat.

Proposam, optimitzar la sinergia publicoprivada i crear àmbits d'interacció entre l'administració pública, les empreses i altres entitats (clústers, associacions empresarials i civils...), de manera que les polítiques de productivitat responguin a les necessitats de l'arxipèlag.

5. Abordar els impulsors indirectes de la productivitat que influeixen en els mercats i les empreses, com són els sistemes d'incentius, les polítiques de comerç i competència, les polítiques sectorials, la regulació del mercat laboral, el diàleg social i la negociació col·lectiva.

Proposam, integrar l'impuls de la productivitat en la identificació i dictat de polítiques i mesures, amb la finalitat d'obtenir un resultat de suma positiva que superi la pressió que exerceix l'operativa a curt termini, la freqüent unilateralitat d'interessos i la fragmentació de les estructures administratives.

6. Desplegar un esquema de governança flexible i *multistakeholder* que permeti fixar una visió compartida i ambiciosa de progrés i benestar i, al mateix temps, l'aposta estratègica que ha de permetre materialitzar-la, amb la productivitat com a pedra angular.

Proposam, treballar al voltant de la definició d'una estratègia de trànsit cap a un sistema turístic circular en resposta a una visió-regió que apunta cap a un futur regeneratiu per a les Balears.



Aquest document és el fruit de la deliberació conjunta dels membres del Patronat. S'ha realitzat a partir dels coneixements coberts per la Unitat d'intel·ligència econòmica d'IMPULSA BALEARS, referents a la vigilància continua de la productivitat, a nivell territorial, sectorial i empresarial, així com a la seva incorporació estratègia a la presa de decisions dels actors públics i privats de les illes.

El propòsit d'aquesta Declaració és compartir el posicionament de la Fundació al voltant del desafiament de forjar nous avantatges competitiu que redundin en el progrés i benestar de la societat; així com, manifestar el compromís d'orientar la labor de la Fundació a facilitar aquesta qüestió tan rellevant, posant a disposició dels actors de les illes els resultats de la seva funció d'intel·ligència econòmica i els seus espais de dinàmica col·laborativa.

impulsa
BALEARS